

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorsko ulico števil. 16. — Z urednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — **Inserati:** Šeststopenjska petič-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — **Velja za Ljubljano v upravnisti:** za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrletno 1 gld. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. **Po pošti velja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gld., za četrletno 2 gld. 50 kr. in za jeden mesec 85 kr.**

Štev. 200.

V Ljubljani v četrtek, 3. septembra 1885.

Tečaj II.

Ljubljana, 3. septembra.

Volilno gibanje na Francoskem, ki dolgo časa ni moglo priti v pravi tok, dobilo je zadnji čas več življenja. Kakor znano, stojé si na Francoskem tri glavne stranke nasproti, stranka zmernih republikancev ali oportunistov, stranka radikalnih republikancev in pa stranka monarhistov. Ti zadnji bili bodo volilni boj pač brez upa na zmago. V času od zadnjih volitev sem opešala je ta stranka takó, da pri obstoječih razmerah nikakor ne more nadvladati nad privrženci ljudovlade; da bi ji pa izvanredni dogodki pripomogli do krmila, tudi ni pričakovati. Sicer se ta stranka rada sklicuje na to, da se Francija ravno za to, ker je ljudovlada, prezira od družih vlasti v Evropi in da bi kot monarhija vso drugo ulogo igrala v krogu evropskih držav. Tudi se ne da tajiti, da so v tej stranki možje, ki še vedno upajo, da jim v srečnih okoliščinah prihité monarhijske države na pomoč misleč, da je v interesu teh držav samih, da se v Evropi ne okrepe republikanski duh. A ti politiki so v vsakem oziru v veliki zmoti. Evropske države nimajo nikakega vzroka po strani gledati francoske ljudovlade, dokler ji stojé na čelu zmerni elementi, kajti ni dvojiti o tem, da bi maščevalna ideja v Franciji, ako bi bila monarhijska, še vse drugače procvitala, nego se to godi zdaj. Ravno tako napačno pa je tudi misliti, da bi Francija kot monarhija zamogla zavzeti še kedaj ono celi Evropi imponujoče mesto, kakor ga je zavzemala pod Napoleoni. Nikdar ne sme se prezreti, da nekedaj ni bilo Nemčije, in tudi Avstrija in Rusija svoje dni nista bili tako mogočni, kakor sta sedaj. A navzlic vsemu

temu dvigajo monarhisti na Francoskem v očigled bližajočim se volitvam ponosno glavé in napenjajo vse žile, da si razširijo tla med prebivalstvom in da pomnože svoj upliv.

Nič manj srdito se pripravljajo tudi radikalni republikanci na volilni boj. Kakor je to uže prirojeno in lastno vsem radikalnim strankam, naj so uže pri nas, ali kje drugje, odlikujejo se tudi radikalci na Francoskem po svojem hrupnem in divjem nastopanju. Od kraja do kraja potujejo njih kolovodje in pridigujejo svoja načela, katere znači nepremišljenost in politična kratkovidnost.

Najmanj so do sedaj storili v volilnem gibanju zmerni republikanci, bodi si, da so si svoje zmage po polnem v svesti, bodi si, da čakajo še na pravi trenotek. Vender pričelo se je tudi na njih strani uže delovanje. Zlasti prejšnji premier Jules Ferry je nekolikokrat uže nastopil. On ni ravno nasprotnik sedanjega kabineta. Saj se politika sedanjega ministerskega predsednika Brissona tudi ne razločuje mnogo od njegove. Da pa Jules Ferry pri svojih nastopih vse jedno kaže na svoje zasluge, da je v vseh njegovih govorih dovelj prozorna namera in želja, zopet sebe spraviti na premierjev stol, ne zdi se nam čudno, ako si predočujemo, v kakih okoliščinah je odstopil, iz kakih uzrokov je moral napraviti prostor svojemu nasledniku. Mala nezgoda, ki je ob meji Kitajske zadela francosko vojaštvo, razburila je bila duhove v zbornici v toliki meri, da je Jules Ferry, ne da bi bil tudi le poskusil zagovarjati se, odložil vladno krmilo. Ko bi večina zbornice ne bila tako burno postopala, ko bi bila le 24 ur še počakala, prepričala bi se bila, da ni bilo nikakega povoda premierju izrekati nezaupnico ter siliti ga k odstopu.

Jules Ferry je takrat na vsa britka očitanja molčal, dobro vedoč, da bode bližnja prihodnost zopet njemu ugodna in da bode v javnem življenju kmalu zopet prevladalo drugo prepričanje o njem. Molčal je lahko, kajti imel je mirno vest. A zdaj je prišel zanj zopet čas, da govori, da prežene napačno mnenje, ki vlada sem in tja morda še o njem. Govoril je do sedaj v Lyonu in Bordeauxu. Njegovi govori ne odlikujejo se po visokoletečih, lepodonečih, a puhlih frazah, tem bolj pa po neki preprostosti, a jedrnatosti. „Republika mora biti vlada“, je vskliknil in s tem jednim stavkom obsodil je bridko radikalno stranko, katera ne more in ne želi priti do miru, katere glavna in vsaj na videz jedina naloga je, da prekucuje jedno ministerstvo za drugim raz vladnega krmila. Dobro uvažujoč, da v takih okoliščinah država na zunaj ne more imponovati, niti ne razvijati svoje moči, namignil je s temi besedami, da treba pred vsem skrbeti za večjo stalnost vsakodobne vlade, da treba poiskati sredstev, s katerimi so zabrani v prihodnje, da je eksistenca kakega ministerstva zavisna od vsacega še tako lahkega pihljeja. Nedvojbeno ima v tem oziru Jules Ferry prav, to spričuje nam dovelj jasno usoda, ki je njega samega doletela.

Proti monarhistom obračal se je posebno v tistem delu svojega govora, v katerem naglašá, da Francija nikakor ni osamljena, kar bi tako radi monarhisti dokazali. In tudi te besede Ferryjeve so povsem resnične. Francija ima, odkar so se njeni odnošaji k Nemčiji tako prijateljsko začeli razvijati, mnogo več zaslombe v trocarski zvezi, nego monarhijska Italija, ali pa tudi Anglija. Upati je, da bodo te besede odličnega državnika od-

Listek.

Prokleta!

(Roman. Spisal Emile Richebourg; po E. Vacanovi proslavi prosto poslovenil Janko Loban.)

(Dalje.)

Po kratkem odmoru nadaljuje: „In otrok? Denar njegove matere je prav za prav njegov, in jaz ga okradem. Otroka okrasti! Sem li postal malopridnik? Ropar? Jérôme Goš, ropar! . . . To pa ne, kedor to trdi, ta je lažnik! Ne, nisem ropar! . . . Pa, da vidimo, kako stojijo reči. Hočem li torbico izročiti patronu? Poznam tega tiča; če žena umre, obdrži si on vse, in ubogi otrok ne bo videl nikoli okroglega. Patron otroka obdrži pri sebi, pretepal ga bo, kakor druge, „natezal“ za najdeni denar, ter kaj postane otrok? Glumač, poskakač! Iz te moke ne bo kruha. Croquefer ne bo imel nikoli denarja, le-ta obdržim jaz. Če žena ozdravi, dam ji ga nazaj; če umre. . . .“

Tu je stal ubogi Pavliha pred zapletkom. Nazadnje pa se povoljno reši iz te tragedije. Zapre zopet torbico, odreže ključ od nje ter si ga vtakne

v žep. Zmerom v temi tipajoč, odpre malo škrinjco — svojo — v kateri se je nahajalo nekaj cunj, katere bi imele predstavljati „perilo“ in rudečeprogasto njegovo glumaško (clownsko) oblačilo.

Škrinja je bila majhna, ali pri vsem tem poluprazna. Hranila je vso imovino mojstra Jeróma Goša; pod glumaško svojo obleko položil torbico ter škrinjco zopet zapre. Potem se zavije med gozde od platna, zavije se v viteško dvorano ter zaspi.

Ko se zbudi, bil je uže svetel dan. Zapeljejo proti Grayu. Pred neko gostilnico se vstavijo. Dočim so konje odprežali, približa se Jérôme Goš ženski izbi patronovi ter povpraša po mladi najdeni ženi.

„Ni še po polnem mrtva, pa ne bo dolgo trajalo,“ mu odvrnejo. „Ona ima odprte oči in diše, pa ne premakne uda ter niti ne zine.“ — „Ali jej najmejo sobo?“ — „Bedarija! Patron jo da odnesti v bolnišnico.“ — „Tako!“ dé zmedeno Pavliha. — „Da, patron bi jo pač moral obdržati, ker prav čedna je . . . bila bi za ljubovnico; pa rešiti ni je več možno, večera ne učaka.“ Pavliha skoro ne vzdihne. „In mali deček?“ povpraša. „Ah tisti! Tisti je pa uže zopet ves vesel. Zdjaj čaka, da se mu mati prebudi, misli, da le spi.

Njega obdrži patron. Gibčen je; postal bode mož od kavčuka, kateri svoje noge ovije okolo vrata.“ — „Lepa prihodnost,“ misli si Goš.

Croquefer pride v tem trenutku blizu. Imel je prehlajen, hripav glas.

„Pred vsem bodi stvari enkrat konec,“ dejal je. „Nočem, da žena pri meni umre. Dva od vas morata jo takoj odnesti v bolnico; nosilo dobote tu nasproti v kosarni. Med tem grem k županu ter naznanim tam naše igre v viši dramatični šoli. Če pojde stvar dobro, potem vam dam v prekrasnem tem hotelu tu veliko kosilo z vinom in črno kavo. Bum, bum, bum! . . . Pa budirja! Ravno sem mislil o tem. Kaj počnemo z malim frkolinom? Če mu odvzamemo mater, bode kričal. Moramo ga odvesti. Ti Pavliha, ti si otrošk prijatelj. Vzemi frkolina ter obhodi z njim mesto, v tem odnesejo mater. In če bi hotel jokati, kupiš mu za ta krajcar kolač, s katerim mu zamaši usta. To je moj ukaz. In zdaj naprej! Veliki boben naprej! Bum, bum, bum!“

Otroka so odtrgali od matere navzlic temu, da se je tako branil; izročili so ga na to Pavlihi, kateri ga vzame z zelo bijočim srcem v naročje, poljubi ga na obe lici ter se z njim oddalji.

mevale po vsem Francoskem in da se jim bo tudi verjelo. Pri obstoječih razmerah je pot, po kateri je Jules Ferry namenjen hoditi, jedino prava za Francijo. Bližnje nam volitve pokažejo, v koliki meri se je francoskega prebivalstva polastilo ono prepričanje, katero prešinja srcé nekdanjega premierja, v koliki meri raste ali pada vpliv zmerne republikanske, ali njej nasprotnih strank.

Šolstvo na Kranjskem.

Stanje šolstva v novomeškem okraji l. 1884/85.

V tem letu je bilo, kakor poročajo „Dol. Nov.“, v tem okraji 21 enorazrednic, 6 dvorazrednic in 2 četverorazrednici. Celodneven pouk je bil na 8, popoldneven na 21 šolah. Bilo je 25 slovenskih, a 4 so bile nemške šole; 27 sol je bilo za oba spola, 1 je deška, 1 dekliška šola. Na novo se je otvoril 1 razred (na dvorazrednici na Mirni). Šolska poslopja so v obče dobra; tudi zdravstvene razmere zadostujejo. Šolsko pohoštvo pa le po nekem zadostuje. Zasebne ljudske šole ni bilo nobene, bile so pa tri šole za silo. V šolo je hodilo 2268 dečkov in 2119 deklic, vkup 4387 otrok. Za šolo godnih otrok se je štelo 4882 (3042 dečkov, 2840 deklic). V primeri s šolo godnimi otroci kaže se, da se je hoja v šolo od lanskega leta nekoliko izboljšala. V srednje ali druge šole je hodilo 39 otrok, 4 so se doma poučevali. Telesno ali duševno za šolo nezrelih otrok je bilo 96. Takih otrok, kateri radi velike oddaljenosti, radi pomanjkanja sol in razredov, zaradi revščine niso mogli v šolo hoditi, je bilo 1142. Od šole oproščenih (v zmislu § 17. postave od 29. aprila 1873. leta) je bilo 562 otrok, za ponavljavno šolo je bilo 1151 godnih, hodilo jih je pa v šolo 919. Učiteljev je bilo 36, učiteljic 5. Poučevalo se je v obče dobro in vedenje učiteljev je bilo lepo, skoro bi rekel — prav dobro.

Kmetijski napreduvalni šoli ste bili samo 2. Delavnost krajnih šolskih svetov je bila le srednja. Od nadzorovanih 38 razredov jih je bilo 20 prav dobrih, 12 dobrih, 5 srednjih in 1 nezadosten. Šolskih otrok je šolo zanemarjalo 383, to je 18% šole za silo (3) so štete 82 otrok. — 27 učiteljev ima spričevalo učiteljske sposobnosti, 7 spričevalo zrelosti, 2 sta bila brez spričevala. Učiteljice (5) imajo vse uže drugo spričevalo. Na treh slovenskih šolah se je nemščina obligatno poučevala, na 1 pa prostovoljno. Na 19 šolah se je nekoliko v telovadbi, na 17 pa v ročnih delih poučevalo. Šolarških knjižnic je bilo 24 z 2246 zvezki. Okrajna učiteljska knjižnica je štela 357 knjig v 455 zvezkih. Občine so imele 25 lastnih poslopij, 1 pa najeta poslopja; od teh je bilo 9 prav dobrih, 12 dobrih, 6 povoljnih in 2 nepovoljni poslopji. 14 sol je preskrbljeno s predpisanimi učili, 15 pa ne z vsemi.

Trenotek pozneje odnesejo neobčutno Lucilo na nosilu v bolnišnico, kjer jo takoj sprejmejo. Glumači izrečejo po pravici, da jim mlada žena ni znana, da so jo našli onesrečeno na deželni cesti ter jo s saboj vzeli. Zdravnik, Lucilo preiskavši, zmaje z glavo rekši: „Če se ne zgodi čudež, ubožica je zgubljena.“

Te besede naznanijo Gošu, kateri je z otrokom pohajal blizu bolnice.

„Tedad je pri kraji ž njo!“ reče sam sebi. Otrok pa zavpije jokaje:

„Hotel bi zopet k mami! . . .“

„Zopet sirota več na svetu!“ zamrmra Pavliha. „Ubogi otrok! Pa jaz te nočem zapustiti! Tvoja uboga mati, ki se tu notri bori s smrtjo, slišati me se vé da ne more: pa prisezam jej, da hočem ti biti oče.“

Vrnil se je k vozu. Vsa družba je bila odšla v gostilnico. Vzame svojo škrinjico, ne da bi ga kdo opazil, zadene si jo na ramo, prime otroka za roko ter se zgubi v stranski ulici.

Kmalu najde mesto, kjer so bili dostavniki, t. j. vozi, ki gredo ob določenih urah do določene mesta. Voz iz Auxonne in Dijona je imel ravno oddrdati. Goš naroči sedež za-se in za

Šolskih vrtov je bilo 25. Na šolskih drevesnicah raste 11999 drevesec. Pocepljenih je 2416 drevesec. Letos je bilo 1212 drevesec cepljenih.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Med levičarji vlada še vedno nejedinstvo gledé ustanovitve „nemškega kluba“. Jedni nečejo prav nič vedeti o njega ustanovitvi, drugi zopet zahtevajo, naj bi bil samo nekak podklub, kateri bi se v vseh vprašanjih ponižno klanjal volji glavnega kluba, tretji pa hoté po polnem nezavisen, samosvojen klub, kateri bi se držal programa samonemštva ter bi z vsemi močmi branil „zati-rane“ Nemce v Avstriji. To je v istini lepa sloga, s katero se levičarji zmerom bahajo!

Iz Česke dohajajo prav žalostne vesti, prepir med obema narodnostima donaša uže sadove. Zopet poročajo listi, da so dve uri od Liberca, v Langenbrucku, nemški razposajenci napali česke prodajalce sočivja. Vnel se je hud pretep; ranjenih je bilo osem Čehov. Pričela se je stroga sodnijska preiskava. Ne bodemo trdili, kdo provzroča te nemire — a gorje mu, kdor veter seje. . . .

Sedmograško kulturno društvo pričelo je uže svoje delovanje. Dné 31. m. m. imelo je v Kološvaru prvi občni zbor, pri katerem se je govorilo več govorov. Zborovanje otvoril je župan Haller, izrekajoč nadejo, da bode to društvo našlo zaupanje tudi pri drugih narodnostih, ob enem pa je poudarjal, da more v tej domovini bivati pač več narodnostij, a kot narod more biti samo jedna“. Po teh besedah je pač lahko uvideti, kaj nameravajo Madjari s tem društvom, in lahko je uganiti, koliko zaupanje bode našlo pri drugih narodnostih.

Tuje dežele.

Albanci napali so zopet dné 27. m. m. srbsko ozemlje pri Mokrem Kamenu ter ubili dva žandarma. Srbi se pritožujejo pri Turčiji, naj varuje meje, a ta stori menda sila malo v ta namen, in če bi se bili pač uže prepričali tolikrat se ponavljajoči napadi na srbsko ozemlje. — Morilec poslanca Jakovljevića naznanil je soudeležence pri tem umoru, in med temi je tudi radikalni poslanec Gjurić. Gjurić, kateri je v zaporu, zvedši, da je ovaden, hotel je skočiti z okna svojega zapora ter storiti konec življenju, a straža mu je to zadržala.

V Španiji se demonstracije proti Nemčiji nadaljujejo; in teh demonstracij udeležujejo se vsi stanoviti. General Salamanca, katerega je nemški cesarjevič ob svojem slednjem potovanju po Španiji odlikoval z visokim nemškim redom, poslal je ta red nemškemu cesarjeviču nazaj, češ, da hoče „prostor, kateri je nastal na njegovih prsih, izpolniti z drugim odlikovanjem, katero si pridobi

otroka, katerega gorko povije v šal njegove matere.

Voz je bil oddrdal pred kakimi dvajsetimi minutami, ko se vrne Croquefer ploskajoč z rokami v gostilnico. Od župana je namreč dobil dovoljenje, da sme osem dnij v tem kraji ostati in svoj šotor razviti na bregu Saône.

„Ven z velikim bobnom! Bum, bum, bum!“ velel je svoji trumi. „Koj po zajutreku, katerega hočem jaz plačati — brez vaših plač! — odpremo svoje gledališče, prvo na svetu! In jutri zvečer prva ve-li-kan-ska predstava o nesrečni „Falški grofinji Brabantovi“, ali: „Coprniški ribnik v mološkem gozdu“! Sodelovanjem vseh engažiranih umetnikov. Glavno ulogo, srno, igra izučeni pes Azor, imenovan čudež obeh polut . . . Bum, bum, bum! Azor, daj mi tace; pravo! Dobiti imaš dve kosti mestu, jedne, in če svoje igre dobro izvršiš, kos sladkora za polizek. Bum! . . . Mi smo tukaj, prijatelji, v bogatem, cvetočem mestu . . . ne vem kolikih prebivalcev. Pa stanovalci so tu: plemeniti, radodarni, ljubeznjivi poznateljci umetelnosti in dobrotniki vsemu lepemu! Bum! Veliko bomo zaslužili! V zlatu bomo plačali! . . . Pa kje je Goš, stari Goš? Pokličite mi

v vojski proti Nemčiji, če bode hotela vlada porabiti njegove moči.“

Kitajska je voljna vedno bolj napredovati po vzgledu Evrope ter osebito pospeševati trgovino. Poroča se, da je kitajska vlada sklenila, da se gradi več železniških prog. Francozi se posebno zanimljejo za te sklepe, kateri bi bili v njihovem interesu.

Dopisi.

Iz Trsta, 1. septembra. (Cesaričina Stefanija v Trstu.) Slovenec je zvest državljani, udan z vso čisto svojo dušo vladarju svojemu; to svojo ljubezen do vladajoče hiše in do cesarstva pojavlja o vsaki priliki, posebno pa tedaj, kadar stopi kak član cesarske hiše med njega; tedaj si ponižni in udani Slovan ne more izmisliti dosti sredstev, s kojimi bi izrazil patrijotične svoje čute. Taka prilika nudila se mu je pred kratkim, ko je potovala z Dunaja v Miramare presvitla cesaričina Stefanija s svojo mlado hčerko nadvojvodico Elizabeto. Povsodi pozdravljali so jo z največjo navdušenostjo, osebito slovesno pa je bila sprejeta v Trstu, kamor je prišla minolo sredo iz Miramare. Sprejem ta popisuje „Ed.“ tako-le:

V sredo zjutraj je bila cesaričina prvokrat v Trstu, in sicer se je pripeljala v odprtem faetonu s parom lepih Lipicanov, katere je vodila s krepko roko sama; prišla je do železniške postaje, potem pa obrnila proti Greti in od tam pod trdnjavo Krekič krenila zopet proti Barkovljam in zopet v Miramar. Ljudstvo jo je precej spoznalo ter spoštljivo pozdravljalo, ona pa je vsak pozdrav s presrečno prijaznostjo vračala. Minoli četrtek se je po vsem mestu raznesla vest, da pride ob 5. uri popoldne s parnikom na mol sv. Karola, od koder se popelje s kočijo proti sv. Andreju. Vsled tega je ob bregu pred namestništvom in ob molu sv. Karola čakalo uže ob 4. uri na tisoče ljudi, skoro vsi oni, ki so se vdeležili pogreba ponesrečenih ob 3. uri, zbrali so se potem po 4. uri ob bregu; čakali so potrpežljivo skoro do šeste, ker prepričali so se, da cesaričina res pride, kajti v znožji mola pri stopnicah so čakali namestnik, vojaški poveljnik fml. Kober, poveljnik mornarice kontreadmiral Wipplinger, mestni župan in mnogi drugi dostojanstveniki. Nekoliko pred 6. uro se je od daleč pokazal parobrodčič, ki je plul od Miramara proti Trstu, nekoliko minut potem, ko je bil uže blizu brega in je ljudstvo razločevalo, da je tam cesaričina z majhnim spremstvom, začelo je frenetično klicati „živio“ in „evviva“, na vseh ladijah so klicali mornarji, na bregu pa kakih osem do deset tisoč ljudi.

Ti klici so postajali vedno močnejši in ko se je cesarjevna izkrcala, podali ste jej dve gospici krasen šopek, pozdravil jo je namestnik ter jej

Goša! Mi ne moremo iti k lukuličnemu obedu brez Pavlihe, kajti Pavliha, gospodje moji in gospé, opona je umetelnemu templju: on je, ki s svojim glasom vabi za umetnost uneto ljudstvo, da polni tempelj in denarnico. Bum, bum, bum!!!“ Klicali so Pavliho. Zaman so ga iskali po vsem mestu. Goš in otrok sta izginila. In nikdo ni slutil, da sta uže na potu v Dijon.

II. del.

1.

Majevo solnce sveti na modrem nebesu. Poletne tice so se povrnile ter se veselijo v brstéčem zelenju. Dolina sableuseška, vsa polna cvetlic, istinito je krasna. Reka se vali kakor srebern trn po pašnikih, krasno blesteč se.

Na pristavi seuillonški se ni spremenilo nič. Črede žvenkljajo na pašnikih, petelini pojo, jag-njeta mekečejo; dečák z nagimi rokami vzdiguje stare grablje ter si pri tem poje v skednji staro narodno pesenco.

Na enem oknu se pokaže vesel radoveden deklišk obrazek.

Ta deklica ni več Lucila, nego Blanche. Lucila je bila črnolasa, ta je plavolasa kakor

predstavil župana, kateremu je podala roko, katero je župan spoštljivo poljubil. Ko je potem stopila v kočijo, ni mogel voz skoro naprej, tako se je nagnjetlo ljudstvo, da vidi Stefanijo. Klicanja ni hotelo biti konec; ona pa je prijazno pozdravljala na vse strani ter kočijažu ukazala, naj počasi vozi. Pred njenim vozom se je peljal župan, ona je bila v vozu z dvorno damo grofinjo Tarouco, v drugem vozu sta se vozili dami grofici Palfy in Chotek, v tretjem dvorni pobočnik grof Bombelles z namestnikom baronom Pretisom, potem sta se vozila vojaški in mornarski poveljniki, za temi je bilo še kakih blizu 200 lepih ekvipaž, v katerih se je vozil cvet tržaške gospóde; — vsa ta dolga vrsta se je vozila proti Sv. Andreju, kjer je ob cestah že stalo na tisoče ljudstva, ki je v enomer klicalo „živio“ in „evviva“, reči se more, da je bil včeraj ves Trst proti Sv. Andreju; to so bile po 20 do 50 mož debele žive ograje in vse je bilo bolj podobno pravemu triumfalnemu vlaku, nego pa promenadi. Entuzijazem ljudstva je bil uprav nepopisljiv. Ali vse je občudovalo lepoto, lepo rast, uljudnost in ponižnost cesarjeve, vsak pravi, da si ni nikoli mislil, da je visoka gospa tako lepa in tako uljudna.

Reči se torej more, da je cesarjevna v hipu vsa srca si pridobila. Dvakrat se je tako v triumfalnem vlaku počasi vozila do Lloydovega arsenala, kjer so jej delavci posebno lepo ovacijo napravili, potem pa je dala voziti proti malemu molu, ki je na onem mestu, kjer je bila razstava; tam se je poslovila od razne gospóde, kakor od namestnika, generalov in pa župana, pa je odšla s parnikom v Miramar. Ljudstvo pa je klicalo za njo, da se je na vse kraje razlegalo: „živio“ in „evviva“. Kaj tacega je pač le redko kedaj videti, in kar je še več, vsa ta velikanska ovacija se je izvršila brez vsacega pripravljanja, kar zopet kaže, kakega mnenja je večina našega ljudstva.

V petek je bila cesarjevna uže o polu 8. uri v Trstu; konje je vodila sama ter se peljala skozi ulico Torrente, ulico Sv. Antona, potem po Novi ulici do nove peškerije, odkodar pa proti železnični postaji zopet v Miramar. Visoka gospa ustaja nekda jako rano!

V nedeljo udeležila se je Nj. visokost cesaričina Stefanija sv. maše, katero je ob 9. uri opravil v miramarski kapeli škof dr. Glavina. Popoldne se je vozila po morji. V ponedeljek ob 8 1/2. uri peljala se je zopet v Trst.

Kakor se čuje, nameravajo slovanska društva prirediti visoki gospej dne 13. septembra serenado. Delajo se uže obširne priprave za to.

Domače stvari.

(Najvišje odlikovanje.) Njegovo Velikanstvo presvitli cesar blagovolil je najmilostiveje podeliti komisarju finančne straže g. Konstantinu vitezu

Cera, boginja žetvi. Pa kakor nekda Lucilo, nazivljajo tudi njo „gospodično seuillonko.“

Tajnost njenega rojstva so varovali. Rekali so jej, da ji je mati mrtva, družega nič. To je vse, kar deklica vé. Ona ima Jacquesa Melliera za svojega očeta. Pierre Rouvenat ji je boter.

Ime Jean Renaudovo morda še nikdar ni bilo izgovorjeno pred njo.

In v istini, to ime se je uže pozabilo; jedva da se še v Civryu ali Frémicourtu kak starši človek spomina „volčjega ubijaleca“. Od-kar se je prigodil bil umor v noči 24. junija 1850. l., pobelil je sneg uže mnogokrat zemljo. Koliko se je takrat novega prigodilo ter zopet pozabilo. Stara generacija se je umaknila novi. Starčki od takrat so v svojem grobu, a takratni otroci so danes dorasli.

In ti nič ne vedó o tistih časih. Le kakikrat rekajo, korakajoč po cesti proti Frémicourtu, na nekem mestu: „Tu so človeka ubili.“ Če te besede tujec sliši, in bi rad izvedel stvar bolj natančno, potem dobode odgovor: „Nič natančnejšega ne vemo... pač uže dolgo je tega!“

Blanche ni še devetnajst let stara; a vzgleda, kakor da je stara jedva petnajst, tako rožnat je

Födranspergu zlat križec za zasluge v priznanje, da je z nevarnostjo za lastno življenje rešil nekega človeka iz smrtno nevarnosti.

(Nj. ces. visokost cesaričina Stefanija) podarila je tržaškim revežem svoto 500 gld.

(Velikansko slavnost na morji) napravi v nedeljo 6. t. m. parobrodno društvo „Lloyd“ pred Miramarom, kakih 10 krasno razsvitljenih parnikov, dve godbi, umeteljni ognji, električna razsvitljava, vse to napravi magičen efekt. Dne 9. t. m. pa se pričakuje v Trstu sam cesarjevič Rudolf, da prisustvuje slavnosti, ko v Lloydovem arsenalu zopet spuste v morje nov velik parnik. Za sprejem visokih gostov se nekda delajo v Lloydovem arsenalu velikanske priprave, slavoloki itd.

(Ministerstvo za uk in bogočastje) dovolilo je tudi za prihodnje šolsko leto g. prof. Maksu Pleteršniku deloma dopust, da izdeluje slovensko-nemški del Wolfovega besednjaka.

(Pričetek šolskega leta.) Na tukajšnjem gimnaziji prične se šolsko leto dne 16. t. m. s sv. mašo. Dijaki, ki hote na novo vstopiti na gimnazij, oglasiti se imajo dne 12. in 13. t. m. pri gimnazijskem ravnateljstvu. — Na učiteljski prične se šolsko leto tudi dne 16. t. m., vpisavanje pa se bode vršilo dne 14. in 15. t. m.

(Učiteljske spremembe na Kranjskem.) Za trdno so postavljeni gospodje: Karol Benedik, zač. učitelj v Lidanah; Janez Pipan, zač. učitelj v Črnem Vrhu; Josip Windisch, zač. učitelj v Vrhovcu (Hohenegg); Jurij Erker, zač. učitelj v Morovecu; Josip Žirovnik, učitelj v Begunjah (kot nadučitelj na dvorazrednici); Tomo Petrovec, zač. učitelj v Čemšeniku. — Gospóde. Marija Kavčič, učiteljica v Loškem Potoku, pride na čveterorazrednico v Stari Trg pri Ložu.

(Narodno bralno ter prostovoljno gasilno društvo v Borovnici) priredi „narodno svečanost“ v oslavo tisočletnice Metodove ob preprijaznem sodelovanji slavnega pevskega zboru Čitalnice ljubljanske s svojim vodjo gosp. Vojt. Valento in p. n. gospodov diletantov Čitalnice vrhniške v nedeljo 6. septembra t. l. na planem pri gosp. Lov. Verbiču v Borovnici. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina za osebo 30 kr., za rodbino 80 kr. Svečanost zvrši se tudi v slabem vremenu. Program: 1.) „Pozdrav“ predsednika „Narod. bralnega društva“, gosp. Frana Papterja. 2.) Nastop slavnega pevskega zboru Čitalnice ljubljanske. 3.) „Slavnostni govor“ govori gosp. drd. Danilo Majaron. 4.) Nastop slavnega pevskega zboru Čitalnice ljubljanske. 5.) Tombola. 6.) Nastop slavnega pevskega zboru Čitalnice ljubljanske. 7.) „Zamujeni vlak.“ Burka v jednom dejanji. Igrajo p. n. gospodje diletantje Čitalnice vrhniške. — Ples. — Umeteljni ogenj. — Prosta zabava. — Med posameznimi točkami igra godba.

(Razdelitev premij za konjerejo) vršila se je za kočevski okraj dné 1. septembra t. l.

njen obrazek, tako nežno in mično nje telo, tako sveže in otroško nje smehljanje, nje pogledavanje! Saj življenje ji je potekalo kakor lep sén: vse vile so jo bile obdarile v zibeljki; narava ji je dala razuma, lepoto, melodičen glas, ljubeznjivost, milino in dobrotljivost; s kratka vse, kar more očarovati!

Krotkost in blagočutje ji odséva iz krasnih veselih očij. Kako so ji rožnata ustna, kako lepo se ji dela jamica na licih, kedar se smehlja! Kakor krona se ji ovijajo zlate kite okolo glave!

Jacques Mellier le malokrat ostavlja svojo izbo. Jedva ga je več poznati. Nesreča ga je potrla in zaznamovala; zlodejstvo se ne načini brez kazni. Bolj še ko leta, razdejal in ponižal ga je kes. On nema nobene volje več, nema več željáj, nema več upanja. Brez moči je. On ne hodi več, nego leze. Pa še more misliti, še se more spominati. In spomin je njega mučenik, mišljenje njega naj večja muka!

Prečuva cele noči, in če zadremlje, onda ga mučijo strašne sanje. Potem se probuja hrópeč, pot ga zalija in zamán poskuša, da bi odvalil s svojih prsij breme, katero ga pretí zdrobiti. Njegova izba se napolnjuje s strahovi njegovih žrtev.

v Ribnici. Pripoznane in izročene bile so premije sledečim gospodarjem: 1.) Za kobile s žebetj prejeli so premije: Fran Vražan 7 cekinov, Matija Jaklič 5 cekinov, poštar J. Pavzer 4 cekine in Matija Sigmund 3 cekine. 2.) Za 4letne breje kobile: Janez Škrabec 5 cekinov, Matija Hönigmann 4 cekine, Anton Žužek 3 cekine. 3.) Za eno- in dveletne kobile: Janez Kren, Janez Podboj in Matija Bartelme vsak 2 cekina. 4.) Sreberne svetinje za povzdigo konjereje prejeli so: Jurij Labisa, Anton Češark, Jože Češark, Štefan Hönigmann.

(Ljubljanska hranilnica.) V minolem meseci avgustu vložilo je v ljubljansko hranilnico 1589 strank 409 368 gld.; izplačalo pa se je 1869 strank 320 622 gld. 77 kr.

(Stari zvonovi.) Gorska podružnica župe Sv. Križa pri Turnu na Dolonjskem dala je bila letos zvonarji g. Samasi v Ljubljani prelati svoje tri jako stare zvonove, namreč liti so bili prvi 1430, drugi 1431 in tretji 1432. leta. Pač velika starost teh zvonov! Kajti uže pred polpetimi stoletji so našim pradedom slavo božjo oznanjali.

(Konjska dirka) vršila se bode dne 13ega t. m. ob 2. uri popoldne v Žalci.

(Kvadrovana pisalna tvarina) se ne sme rabiti v šolah — tako veleva ukaz ministra za bogočastje in uk s 23. julija 1885. l., št. 11858. Zaradi zdravja se tedaj prepoveduje rabiti v šolah kvadrovane računske ploščice, pisnice itd. Ravnatelji in šolski voditelji naj tedaj v začetku šolskega leta ukrepejo in pazijo, da se bode po tem ukazu ravvalo.

(Vremensko prorokovanje.) Za mesec september prorokuje Mathieu de la Drome tako le vreme: Od 2. do 8. jako spremenljivo vreme, dež in hudi vetrovi ob Adriji, posebno 4. in 5. t. m. Zadosti lepo vreme od 8. do 16. t. m., ali jutra bodo jako mrzla, sploh se temperatura zdatno zniža; nevihte na Jadranskem morji. Še precej lepo ali mrzlo vreme od 16. do 24. t. m.; v Franciji se je bati zmrzline; ali v avstrijskih in nemških hribih zapade sneg. Od 24. do 31. t. m. spremenljivo vreme, vetrovi, na gorah sneg; na Jadranskem morji velike nevihte. S kratka: Lepo vreme od 1. do 15. t. m.; spremenljivo in mrzlo od 15. do 24. t. m.; jako spremenljivo in bolj slabo od 24. do 30. t. m.

Narodno-gospodarstvene stvari.

Vremenski pregled za mesec avgust 1885.

Priobčil Ferd. Seidl.

(Dalje in konec.)

Primerno menjavam v razdelitvi zračnega tlaka razvrstili so se tekom avgusta drugi vremenski vplivniki.

Vremenski zemljevidi tega meseca kažejo, da je bilo barometrovo stanje v Avstriji in večkrat po velikem delu srednje Evrope zelo enakomerno. To in primerne druge razmere bilo je povod premnogim krajevnim ne-

Oni le-tam ima prestreljene prsi, in kri, katera mu lije iz rane, poplavlja izbo; ta tukaj zre ga očitajoč: zelena numerovana kaznjenska kapa pokriva mu do kože ostriženo glavo; votlim glasom kliče: „Kaj li si storil z mojo ženó?“ Tu se odpira krsta pred njegovimi nogami, mrliški prt se strga in Jacques Mellier zagleda od črvov razjedeno, gnjijočo ženo, katere mrtva ustna mu vender molčé trobentajo: „Morilec!...“

In — o, naj več gorje! V teh od žalosti razdejanih prsij živi poleg kesa še žgoče čutilo: na novo vzbujena ljubezen do izpojenega otroka, hrepenenje po Lucili! Kakor je bil Rouvenat sprevidel, tako se je zgodilo. Jacques Mellier ga je nekega dne s trepetajočim glasom zaprosil: „Veš-li, kje mi biva otrok? Pojdi, poišči ga, pripelji ga zopet v moje naročje!“ — Stari pa je povsil glavo ter žalosten tožil: „Ne vem, kje biva. Odkar sem vzadnje videl Lucilo z njenim otrokom v Saint-Irunu, izginila sta oba, ona in nje otrok! Lucila je nameravala, kakor mi je pravila, povrniti se v gorovje Jura; pisal sem v vas, kjer je pet let preživela: tam je niso več videli. Kaj se je zgodilo iz obeh? Sta li še živa, ali mrtva? Tega ne vem!“

(Dalje prihodnjič.)

